

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Leto XVI. V Ljubljani, v soboto, dne 2. septembra 1933. Štev. 99.

Ob otvoritvi jesenske razstave

Kar smo že opetovano zapisali na tem mestu, to moramo znova naglasiti. V času gospodarske stiske, kakršno preživljamo danes, je že uspeh v tem, da kdo vzdrži svoje podjetje v nezmanjšanem obsegu. Naravnost velik in ponosen uspeh pa doseže tisti, ki kljub krizi ohrani svoje podjetje na isti višini in celo dosega napredke. In ta ponos vedno uspešnega ustvarjanja sme nuditi priveditelje letošnje jesenske razstave. Ni se še zmanjšala kriza, ni se še začelo normalno poslovanje v naših denarnih zavodih, ni še konec pomanjkanja denarja in niti drugje ni opaziti pravih znakov zboljšanja, vendar pa je naš velesojem s svojo jesensko razstavo zopet premagal vse te in še druge težave in v nezmanjšanem obsegu vabi k obisku. Ze samo to je uspeh, za katerega je čestitati vsem prirediteljem in razstavljalcem tradicionalne Ljubljane v jeseni.

K letošnji jesenski razstavi pa jim je čestitati v še posebni meri. Če namreč ne bi nudila letošnja jesenska razstava nič drugega ko veterinarske razstave, bi bila že samo s tem njena trajna vrednost zagotovljena. Kajti v vsakem pogledu je ta veterinarska razstava nekaj izrednega, nekaj tako dovršenega, da ni človeka, ki ne bi obstrmel ob vsem tem bogastvu zbranega zanimivega in poučnega materiala.

Natančna slika vse naše živinoreje je veterinarska razstava. Vse prednosti, pa tudi vsi manjši manjki naše živinoreje so vidne na tej razstavi, a vidni tudi cilji, do katerih se mora razviti naša živinoreja, da bo na višini. Vidimo, kako je v zadnjih treh letih naša slovenska živinoreja številčno napredovala, razen glede perutnine, vidimo, kako nam poginjajo živali, ker se naše ljudstvo še premalo meni za živalske bolezni, vidimo, kako je še silno malo storjenega za dobro vnovčevanje živine, skratka vidimo povsodi še nedostatke, ki jih je treba odpraviti. Vidimo pa tudi, kako se po vsej deželi trudijo nekateri umni živinorejci, da dvignejo našo živinorejo, kako žrtvujejo denar in delo, da zboljšajo našo živino. Vidimo povsodi mnogo dobre volje za delo, ki pa je še vse premalo organizirano, da zato tudi še ne more roditi pravih uspehov. Povsodi še manjka sistematičnega dela in tako z javne strani ko z zasebne je še vse premalo zanimanja in pomoči za dvig živinoreje.

Veterinarska razstava šele nazorno kaže, v kako veliki meri je naše gospodarstvo odvisno od živinoreje. Velik del vsega narodnega dohodka izhaja iz živinoreje in ta del bi mogli prav znatno povečati, če bi dvignili živinorejo še na višjo stopnjo in če bi obenem tudi dosegli potrebne uspehe pri vnovčevanju živine. Veterinarska razstava naravnost opominja kmetijsko združništvo k delu, kajti povsod je še vse polno nestorjenega dela, povsod so še velike vrzeli, ki jih je treba zamašiti.

Naši veterinarji so odločno pokazali na vse te vrzeli in priredili so razstavo, ki jim je v ponos, a tudi v zadoščenje. Kajti nemogoče je, da bi le en obiskovalec razstave ne izrekel prirediteljem svojega priznanja, ker je po njih zaslugi videl toliko novih in nad vse zanimivih stvari.

Veterinarska razstava bo dala pečat letošnji jesenski razstavi na velesojem in naravnost organizirati bi bilo treba izlete, da bi čim več naših ljudi, zlasti pa naši kmetovalci, videlo to nad vse bogato razstavo. Z veterinarsko razstavo je zadel velesojem dobitek, ki ga je lahko vesel.

S tem pa seveda nečemo zmanjševati pomenu, pestrosti in lepote drugih razstav, ki so na letošnjem velesojem. Tudi te so odlično prirejene, zanimive in poučne, da bo vsak obiskovalec z njimi zadovoljen. Kakor vsa druga leta, tako je tudi letos velesojem pester in bogat, prava slika našega življe-

nja. In v tem je tudi razlog, zakaj je vsak naš velesojem uspešen. Zvezan je z našim življenjem, postal je del našega življenja, da bi vsem nam nekaj manjkalo, če ne bi bilo jesenske razstave. Ljubljane v jeseni.

Je to naša razstava, ki daje prerez skozi naše gospodarsko in kulturno življenje, ki kaže, kako se trudimo, da ustvarjamo nove vrednote, ki pa tudi pokazuje, kako se veselimo, kadar smo dosegli uspeh. Ljubljana v jeseni, to je prava slovenska razstava, ker je v vsakem pogledu naša, ker se povsod na njej odraža naš značaj.

Nekvalificiran napad „Zadrugarja“ z neresnicami in izmišljotinami na trgovce

Ne čudimo se, če z našim bojem proti privilegijem konzumov in nabavljalnih zadrug niso zadovoljni oni, ki uživajo te privilegije. Kajti človeška narava je že takšna, da se pričaščenih dobrot noče odreči, pa najsi bi bile še tako brez pravice pridobljene. Zato tudi nismo nikdar pričakovali, da bi bili ljudje iz krogov nabavljalnih in konzumnih zadrug navdušeni nad našimi izjavami. Ne, nasprotno smo bili vedno pripravljani na to, da bomo morali svoje stališče braniti proti njim in da nam boj z njimi ne bo prihranjen, pa naj so naše zahteve objektivno še tako upravičene.

Nismo pa pričakovali, da se bodo proti nam borili na tako nekvalificiran način, da bodo mesto z razlogi operirali z neresnicami. To smo tem manj pričakovali, ker zlasti ti krogi vedno silno radi govorijo o svoji visoki morali, ki jo črpajo iz združništva in bi se zato morali vsaki neresnici izogniti v še prav posebno velikem loku. Kakor pa kaže zadnji napad v »Zadrugarju«, glasilo Nabavljalne zadruge uslužbencev drž. železnic, pa je bilo naše pričakovanje mnogo previsoko postavljeno, pa naj tudi isti Zadrugar objavljajo uvodnik o zadrugarjevi moralni zavesti. Očividno tega članka še ni bral oni »železničar-zadrugar«, ki je podpisan v drugem članku, naslovljenem »Našim trgovcem!« Kajti, če bi ga prebral, potem si pač ne bi dovolil tako držnih in tako očitnih neresnic.

Takoj začetek tega nekvalificiranega napada na slovensko trgovstvo se začneja z gladko neresnico. Glasi se: »Zadnja dva meseca so začeli naši trgovci zopet napadati državne uslužbence in železničarje...« Ne moremo napraviti »Zadrugarju« te časti, da bi na takšno predrzno neresnico odgovarjali s polemiko. Konstatiramo le, da nikdar niso trgovci napadali drž. uslužbencev in železničarjev, temveč bili nasprotno vedno oni tisti, ki so sami od sebe zahtevali zboljšanje gmotnega položaja drž. uslužbencev. O tem pričajo resolucije trgovskih zborovanj, o tem pričajo tudi »Trg. list« in o tem pričajo neštete izjave naših gospodarskih ljudi. Naj samo navede »Zadrugar« in njegov z resnico skregani dopisnik le en primer, ki bi opravičil njegove besede, pa mu bomo tudi mi priznali zmago! Z neresnicami, in še tako grdimi po vrhu, pa ne bo nikdar dosegel nobene zmage. Vsaj v boju z nami ne!

Druga, prav takšna neresnica je, da pravijo trgovci, da konzumno in nabavljalno združništvo mora izginiti! Takšnih besed trgovci ne uporabljajo, takšne besede so monopol onega funkcionarja uradniških nabavljalnih zadrug, ki je dejal, da morajo vsi trgovci izumreti! Prav tako je izmišljotina, da bi trgovci odrekli »onemu združništvu«, ki je najidealnejša oblika združne samopomoči in najtrdnjše temelj vzvišene združne ideje — in kakor se že glase take poceni besede — pravico do obstoja. Ne, gospodje! Ni takšna neresnica! Zardi trgovcev se vsi lahko organizirate tudi v manj idealnih zadrugah, trgovci vam oporekajo le to, da bi morali uživati pri tem privilegije. Proti privilegijem smo, ne proti zadrugam in žalostno

Težki so časi, a naših ljudi ne uklonijo. Vesel dokaz te resnice je letošnja jesenska razstava, ki je plod vedno čilega ustvarjalnega optimizma, vedne delavnosti in največja obsodba onih, ki čakajo, da pride zboljšanje samo od sebe. A tega ne bo, ker zboljšanje pride le od dela in od vztrajnosti. Ze davno bi tudi dosegli zboljšanje na vsej fronti, če bi povsod vladal duh, s katerim so prežeti prireditelji velesojem. Še enkrat zato vse priznanje njim, ker so pokazali, da so mogoči pozitivni uspehi tudi v najtežjih časih!

Je, če tisti, ki polemizira, ne more ali noče ločiti ta dva pojma, kajti diskvalificiral se je kot debater. Prav tako pa se je diskvalificiral tisti, ki pravi o zahtevi, da se konzumi izločijo iz zadrugnega zakona, da se je s tem zahtevala njih oblastvena odprava. Prav žal nam je, ali na takšno mešanje pojmov ni mogoče resno odgovarjati.

Kdor tako neverjetno meša pojme, ta si more privoščiti tudi kakšno naivnost in zato je čisto v stilu izvajanj člankarja v »Zadrugarju«, če kratkoma dekreтира, da se mora z njegovim člankom enkrat za vselej nehati debata o zadrugah in o trgovini. Mu moramo že povedati, da se ta njegova želja ne bo izpolnila, kajti debata o zadrugah in trgovini se bo vodila tako dolgo, dokler ne izginejo oni nezasluzeni privilegiji konzumov in nabavljalnih zadrug, ki so krivi vse te debate. In da ta naša trditve drži, se bo pisec v »Zadrugarju« še dostikrat in prav temeljito prepričal!

Primanjkuje nam prostora, da bi v vseh podrobnostih razgalili praznoto »argumentov«, s katerimi brani »železničar-zadrugar« svoje nemogoče trditve. Še manj nam je mogoče v podrobnostih pokazati vso divoto njegovih narodno-gospodarskih teorij. Le nekaj dejstev, ki jih navaja člankar, bi postavili tako, da ne bi bila v nasprotju z resnico. Tako pravi, da se je večalo blagostanje samo onih narodov, ki so znali odkazati trgovini pravo mesto. Res je to! Nikdar ni bilo pri nobenem narodu večjega blagostanja, ko takrat, kadar je cvetela trgovina. Narodi, ki so pospeševali trgovino, ti so živeli tudi v blagostanju. Narodi brez trgovine so bili tudi narodi brez blagostanja. Takšna je resnica in če se člankar noče kregati le z nami, temveč tudi z zgodovino, potem naj kar trdi nasprotno.

Člankar v »Zadrugarju« pa tudi ne loči veržnika od trgovine. Tako piše, kako so morali ljudje v povojnih časih kupovati najslabši »pofel«, in kako so se razni prekupčevalci zagnali na kmečke pridelke. Tudi to resnico je treba postaviti v pravo luč! Ali morda ne ve »Zadrugar«, kako so baš legalni trgovci najbolj nastopali proti tem veržnikom, ki so se rekrutirali skoraj le iz vrst nelegalnega trgovstva. Naj se le spomni »železničar-zadrugar« tistih povojnih veržniških časov in morda se bo spomnil vseh tistih, ki so se tedaj vozili po železnici in prevažali živila in drugo blago!

Takšna je resnica, da živi trgovec vedno, v normalnih ko nenormalnih časih, da pa je za veržnika mesto le v nenormalnih časih, vsled česar so že izginiti, solidni trgovci pa živi še vedno.

Sploh ima člankar v »Zadrugarju« s svojimi »argumenti« vzorno smolo. Tako se zgraža, da je v Sloveniji nad 9000 trgovcev, da pride že na 127 prebivalcev 1 trgovec in ogorčeno se sprašuje, zakaj trgovci o tem ne razpravljajo. Cenjeni gospod člankar je zopet vsa trgovska zborovanja zaspal, kajti drugače bi vedel, da so trgovci že dostikrat nastopili proti prevetkemu podeljevanju koncesij, a so s to svojo zahtevo nateteli prav tako na gluha

ušesa, ko kadar so zahtevali, da se izvaža le dobro blago, ki bo utrdilo dober sloves našega blaga. Kljub tej stalni zahtevi naših trgovcev pa bi divno orientirani člankar v »Zadrugarju« krivdo za to javno zlo rad naprtil trgovcem.

Pa kaj bi dejal »Zadrugar«, če bi se trgovci zaletavali na tak način v 12.000 železničarjev, o katerih piše »Zadrugar« in katerih vsak pride že le na 100 prebivalcev! Brez skrbi, na takšno polje polemike ne sledimo!

Prav tako pa tudi ne na ono grdo demagogijo, ki si jo je dovolil »železničar-zadrugar« z zavijanjem našega stavka o plačah. Mu prav radi privoščimo, da na tem polju uživa triumf ob našem molku.

Da končamo! Vedno so bili v debati le privilegiji konzumov in nabavljalnih zadrug. Še nikdar pa se niti en debater iz uživalev teh privilegijev ni držal predmeta, vedno je vsakdo iskal na stranskem tiru uspeha. In pri tem se ni nobeden od njih zavedal, da s tem prav priznava, da teh privilegijev ni mogoče braniti, ker je preevidentno, da so napačni.

S svojimi neresnicami in izmišljotinami je tudi člankar v »Zadrugarju« potrdil to resnico in s to konstatirajo zaključujemo svoj odgovor.

Českoslovaška plačilna bilanca pasivna

Českoslovaški statistični urad je objavil podatke o českoslovaški plačilni bilanci za preteklo leto. Prvič je čsl. bilanca zunanje trgovine pasivna in sicer za 244 milijonov Kč, dočim je bila v letu 1931 še aktivna za 1184 milijonov Kč. Bilanca storitev — provizije, tujski promet, zavarovalne premije, prevoznine in podobno — se je poboljšala in mesto predlanskega deficita v višini 203 milijone, izkazuje lanska bilanca presežek v višini 9 milijonov Kč. Tudi bilanca kapitalne službe izkazuje zboljšanje in je deficit padel od 356 v letu 1931 na 281 milijonov v letu 1932. Čeprav so velika podjetja ko Schneider-Creuzot znižala dividende, je šlo še vedno dividendne sto milijonov Kč v tujino. V celoti je plačilna bilanca Českoslovaške v letu 1932 bila deficitna za 268 milijonov, dočim je bila v letu 1931. aktivna za 991, v letu 1930. pa celo za 1698 milijonov kron. Pasiva so krita s saldom kapitalne bilance v višini 235 milijonov, dočim ostane 33 milijonov za rezerve. Francosko posojilo v višini 600 milijonov frankov je vključeno kot dohodek v višini 798 milijonov Kč. Na drugi strani je država odplačala 27 milijonov državnega dolga, da se je končna vsota državnega dolga povečala za 771 milijonov. Nasprotno pa se je višina zasebnih dolgov v tujini znatno zmanjšala.



2.-11. septembra 1933

Kulturna in gospodarska razstava

Razstavišče obsega 40.000 m²
 Jugoslav. veterinarska razstava. — Razstave: »Slovenska cerkev«, »Misijsko-etnološka in Umetnostna slovenskih Madon«. — Razstave vina, sira in mleka, medu, zelenjave, sadja in semen. — Vrtnarska razstava dalj. — Razstavi goveda montafonske pasme 2. in 3. sept., in koz ter ovac 5.-11. sept. — Gospodarska razstava. — Etnološka razstava Timoške pokrajine. — Industrija, obrt (špec. polništvo). — Konkurenca jugoslav. harmonikarjev 8. sept. — Zabavišče. — Variété.
 Polovična vozina na železnicah.
 Popust na parobrodih.
 Legitimacije se dajo pri bilježnih Putnikah, vseh večjih denarnih zavodih, župnih in občinskih uradih.

Zaščitite tudi srednji stan

Znižati treba obrestno mero

Zagrebske »Novosti« so pod tem naslovom objavile članek, ki zasluži vsled svoje aktualnosti, da se seznanijo z njim tudi naši bralci. »Novosti« pišejo:

Današnja gospodarska kriza je najtežje zadela male gospodarje, nekdanji stebler meščanstva, element, ki je tvoril najbolj zdrav del našega meščanstva. Razumljivo je zato, da nekateri bolni pojavi današnjega časa najbolj bole prav te ljudi in da ti govore s precejšnjim ogorčenjem, ker se premalo povdarja potreba reševanja omajanih temeljev gospodarskega življenja. Iz krogov teh malih podjetnikov, srednjepremožnih gospodarjev, smo prejeli ta obupni klic, ki ga objavljamo.

Besedo kriza uporabljajo prav tako oni, ki jih kriza sploh ni zadela in ki govore o krizi le zato, da se jim ne pogleda na krožnik, kakor jo uporablja tudi onih 95 odstotkov, ki so v resnici zadeti od krize in ki so vse življenje pošteno in krvavo delali. Srednji stan, ki je najbolj zadet od gospodarskih nepravil, se mora obupno boriti in trpeti, da se vsaj preživi. Trgovci in obrtniki, ki so bili še do včeraj hrbtenica družbe, so danes v propadanju. Ta stan, ki je nosil vsa bremena, ki sta mu jih znala previdno naložiti bankokracija in povojna špekulacija, naenkrat ne more naprej. Vsi oni, ki so se morali po dvajset, tridesetih letih odpočiti, so se naenkrat znašli pred prepadom, gospodarsko izčrpani. Verjeli so, da bo njih energično delo moglo zadostiti vsem zahtevam onih, ki so jim posodili denar in ki so ga dejansko že večkrat vrnili.

Ta situacija je zadela one, ki so s svojim delom vzdrževali vasi in mesta, ki so z ustanavljanjem delavnic, malih industrij, trgovin in z gradbenimi deli dajali zasebni iniciativi dela, izplačali na milijone delavskih plač in plačevali davke. S tem njihovim delom so bila spremenjena in olepšana mesta, tako so oni pomagali k napredku v državi.

Vsako je vsled tega dela našel posel in zaslužek, razen službodajalca, ki ni nič zaslužil, ker so mu obresti pojedle njegovo delo. On je preplačeval na posodo dobljen denar in postal pri tem pogosto še bolj zadolžen. V takšnem položaju se je nahajal srednji stan, dokler se ni pred dvema letoma ustavil še oni motor, za katerega je delal, kateremu je dvigal vrednost delnic, dividend in kuponov. Ustavilo se je vse, in izginila je vera v poštenost. Denar se je skrnil, bančni motor je prenehal delovati, a se je takoj zavaroval, da od dolžnikov pobira visoke obresti, dočim pa daje vlagateljem le majhne. Delavnice so se začele ustavljati in one, ki še poslujejo, se drže samo vsled tega, ker jih ljubosumno čuvajo njih lastniki, trgovci in obrtniki. Tudi v izgubo!

V tej usodni dobi sta dva faktorja, ki čakata na plen malega, z znajem pridobljenega premoženja. To je denarni zavod kot upnik, ki je obremenjeval ta premoženja z majhnimi obrestmi v višini 6 odstotkov, ki pa je na račun stroškov in provizij zaračunal še nadaljnje odstotke. Drugi so oderuhi, ki čakajo na propad podjetij, da bi se s skritimi novci pojavili

v ugodnem trenutku kot kupei, ko pade cena objektu na najnižjo stopnjo. Mesto da bi jih zadela kazen za skrivanje denarja in povzročevanje tega kaosa v gospodarstvu, jih čaka nagrada v obliki dobljenih posestev, ki jih bodo kupili daleč izpod cene. To naj gleda mestni orač, ki je za te nezdrave gladbine faktorje zoral njive. On bo pregan s svojega, potem ko je vsled nepravil otopel in izgubil vse, kar dela človeka za človeka.

Vse to traja že dve leti. Vsak dan visi srednjemu stanu meč nad glavo. V imenu pravice, reda in človečnosti je treba ta meč odvzeti, kajti če bi padel na ono ogromno množico, nad katero visi, ne bi se zmazali niti oni, ki danes z lahkoto žive. Posledice umiranja srednjega stanu bi občutili najbolj baš oni, ki od srednjega stanu žive.

Zato je dolžnost onih, ki imajo besedo, da vsaj v zadnjem trenutku najdejo zdravila za to bolno gospodarsko stanje. Kmetu je pomagano, banke so zaščitene in je zato samo pravično, da se prepreči tudi to zlo, kateremu gremo nasproti. Potrebno je, da čim prej izide uredba tudi za vse druge dolžnike, za trgovce in obrtnike, da jim ne bo treba v brezeenje oddajati svoje lastnine.

Pred izdajanjem te uredbe je bila objavljena uredba o posredovanju, katere pa se gospodarstveniki niso dosti posluževali, ne vsled tega, ker ne bi bili gospodarstveniki v težkem stanju, temveč ker se pobiti od sedanjih razmer boje priznati pravo stanje njih propadlega premoženja.

Dosedaj se je mnogo pisalo, kako priti iz sedanjega težkega stanja. Vsi povdarjajo, da treba najti prilike za zaslužek. Naj se že sklene karkoli, na vsak način je treba mnogo denarja, da se ublaži sedanja kriza. Zdravilo se mora najti in izmed cele vrste predlogov naj se slišita tudi ta dva:

1. Pri vseh denarnih zavodih naj se revidira obrestna mera in določi za vloge na 4 odstotke, za posojila pa na 6 odstotkov in to za dve leti nazaj, ker ni pravično, da plačuje dolžnik vseh 16 ali 20 odstotkov obresti, ko ne zasluži niti toliko, kolikor potrebuje za preživljanje, temveč se še naprej zadolžuje. Stanje je že tako žalostno, da mora prodajati blago za vsako ceno, da dobi vsaj nekaj za kruh. S tem bi se znižal nepravilno nagraden bančni dolg v zadnjih dveh letih.

2. Pri vseh zasebnih pogodbah in z ozirom na dolgove v denarju, naj se revidira obrestna mera za zadnji dve leti na 5 odstotkov, pred to dobo pa na 7 odstotkov. To pa zato, da oni »dobri patrioti« ne izgube obresti, ki bi jih imeli, da so vložili svoj denar v denarne zavode.

Gospodarstvenik je bil najmočnejši stebler države. Dokler so bili ti ljudje zdravi, siti in močni, so bili tudi poštene. Ne sme se dovoliti, da se jim zatemni um in da postanejo nepoštene. Politični programi so samo blede v primeri z gospodarskimi. Poštena in iskrena srca se bodo zbrala okoli kirurga z nožem v roki, ki reže in rešuje bolno telo. Nad propadom tujih domov se ne more postavljati drugim zlato tele, ne da bi se tudi ono prevrnilo v prepad.

Kupujmo domače sadje!

Banska uprava priredi propagandni teden za večjo potrošnjo domačega sadja in grozdja

Povsod primanjkuje denarja, vendar ga pa imajo nekateri še vedno dovolj za kupovanje dragega tujega sadja, kakor da s sadjem oblagodarjena Jugoslavija ne bi imela dovolj domačega okusnega sadja. Leto za letom se vsled tega nepotrebnega zapravljanja denarja za tuje sadje slabšata naša trgovinska in plačilna bilanca, leto za letom ostajajo zato našemu kmetovalcu neprodane zaloge sadja, leto za letom vsled tega nima kmet denarja za nakup industrijskih izdelkov in drugih njemu potrebnih predmetov. Sami se s tem spravljamo v težavo, in sami škodujemo na ta način svojemu gospodarstvu. Zato je prav in nujno potrebno, da se prične pri nas sistematična akcija za večjo potrošnjo domačega sadja. Niti dinarja več za nepotrebno tuje sadje, zlasti pa ne za grozdje in sadje, ki ga imamo sami. Raje počakati nekaj tednov, da dozori naše sadje, ko pa po nepotrebnem kupovati tuje! To mora postati ob-

vezno geslo za vsakogar, ki hoče biti res zaveden državljan.

Zato pozdravljamo kar najtopleje oklic, ki ga je izdala banska uprava in ki se glasi:

Velika gospodarska stiska, ki neizprosno pritiska zlasti na mnoge plasti našega kmetkega naroda, imperativno nalaga vsem odločujočim činiteljem, da intenzivno in umno delajo za ublaženje bede našega kmetovalca, pred vsem onega iz vinorodnih in sadjarskih krajev.

Znano je, da v Dravski banovini pride-lamo velike količine prvovrstnega namiznega sadja, pa tudi znatne količine grozdja. Presno sadje in grozdje ima priznano veliko zdravilno in hranilno vrednost. Naj bi postalo zato grozdje in sadje važen del hrane tudi v najširših plasteh našega ljudstva, v mnogo večji meri, nego je to doslej!

Na posebnem sestanku se je zato sklenilo prirediti za vso Dravsko banovino propa-

gandni teden za večjo potrošnjo grozdja in sadja. Ta teden bo od vstevšega 2. do vstevšega 8. oktobra t. l.

V tem tednu bodo radijska predavanja za kmetovalce in meščane, gospodinje in šolske otroke. V strokovnih in dnevnih listih se bo propagiralo za večji konzum grozdja in sadja. Na vseh šolah v banovini bo učiteljstvo predavalo o važnosti grozdja in sadja kot zdravilne in človeškemu organizmu potrebne hrane. Vsa ta predavanja za šolsko decu bodo predvdoma v soboto dne 7. oktobra in za odrasle v nedeljo dne 8. oktobra. Za odrasle bodo predavali kmetijski strokovnjaki, zdravniki, učitelji in razni drugi kulturni delavci. Kjer je le mogoče naj bi se ta teden in pred vsem v nedeljo dne 8. oktobra priredila propagandna razprodaja grozdja in sadja, združena s primernimi slavnostnimi prireditvami.

Pri vseh teh prireditvah bodo sodelovali med drugimi Kmetijska družba, Vinarsko društvo, vsako z vsemi svojimi podružnicami, dalje učiteljstvo, zdravniki itd.

K temu oklicu bi samo še dodali: Vsa javnost mora podpreti prizadevanje ban-ske uprave za večjo potrošnjo sadja. Propagandni teden za naše domače sadje mora postati zadeva slehernega Slovenca in slehernega Jugoslavana.

Na jugoslovansko mizo — jugoslovansko sadje, kajti tudi to je pripomoček za ublažitev krize.

Adria prašek je boljši

Veletrgovina

A. ŠARABON

v Ljubljani

priporočila

špecerijsko blago



več vrst žganja, moko
ter deželne pridelke
— kakor tudi razno-
vrstno
rudninsko vodo

Lastna pražarna za kavo in
ulini za dišave z električnim
obratom

Telefon št. 26-66 Ceniki na razpologo!

Tujsko-prometna pridobitev Ljubljane

Tujski promet se ne more razvijati brez dobrih hotelov, v današnji kritični dobi pa tudi ne brez cenjenih hotelov. Naša hotelska industrija vse to tudi upošteva in moramo navesti nov dokaz o tem.

Eden vodilnih slovenskih hotelov, Grand hotel »Union«, ki je ves v slovenskih rokah, se je sedaj odločil za korak, ki bo nedvomno znatno pripomogel k povečanju tujškega prometa v Ljubljani, namreč za znatno znižanje cen sobam. To znižanje, ki je že veljavno, znaša povprečno 18—30%, kar je nedvomno mnogo. Znižanje pa velja za prav vse sobe v hotelu. Tako so sobe v prvem nadstropju veljale dosedaj 70 Din, bodo odsedaj 55 Din, v drugem nadstropju so sobe veljale 55 Din, odsedaj bodo po 45 Din, v tretjem nadstropju so sobe veljale 45 Din, odsedaj bodo 35 Din. Zadnja cena pa velja za vse sobe v tretjem nadstropju. Dejansko velja soba v tretjem nadstropju še manj, namreč 30-50 Din, v ceno 35 Din pa je vračunana že hotelska davščina. Znano je, da je komfort v hotelu »Union« na višini, saj ima hotel centralno kurjavo, svetlobne signale in druge udobnostne priprave. S sedanjim znižanjem cen je ta ugledni ljubljanski hotel postal tudi eden najcenejših, saj bo mogel kriti z dohodki samo svoje izdatke. Znano je, da predstavlja hotel »Union« za Ljubljano center poslovnega življenja in so njegove pisarne pravi informativni biroji. Po vsej deželi in še daleč po svetu je znana unionska kavarna, prav tako restavracija. Daljše bivanje v hotelu pa se izplača še bolj, kakor za eno ali le nekaj noči.

Upamo, da bo to znižanje hotelskih cen znatno dvignilo tujski promet.

Po svetu

Narodna skupščina je sklicana na dan 15. septembra.

Trgovinska pogodba s Švico in obe datni pogodbi so podaljšane za štiri mesece.

Bolgarski kralj je na obisku v Parizu obiskal predsednika republike Lebruna in se pri tej priliki sestal tudi z Daladierom in Boncourjem. Nekateri že mislijo, da je nastal preobrat v bolgarski politiki, kaj pa je na vsak način pregodnje mnenje Solijskih socialistični »Narod« poroča, da bo kralj Boris obiskal Jugoslavijo. Ta vest pa še ni potrjena.

Albanija je že sprejela prve pogoje italijanske ultimata in uvedla mesto francosčine italijanščino kot obligatni predmet. Skoraj gotovo bo sprejela tudi vse druge zahteve italijanske ultimata, ki ga pa sicer italijanska vlada demantira, češ da se samo vodijo pogajanja z albansko vlado zaradi nekaterih nesoglasij.

Jugoslovansko-italijanska trgovinska pogodba je podaljšana do 1. oktobra. Če do tega časa ne bi bila sklenjena nova pogodba, se sedanja avtomatično podaljša za dva meseca.

Mussolini je proti vsaki podonavski konfederaciji, ker pač hoče imeti na vzhodu le majhne in slabotne države, da lažje diktira svojo voljo. Albanija je že pod italijanskim diktatom, sedaj gre pod njega še Avstrija. Mussolinijeve karte se razkrivajo.

Lord Grey, bivši angleški zunanji minister je težko obolel. Njegovo stanje je zelo kritično.

Argentina je končno vendarle podpisala žitni sporazum.

Združene države Sev. Amerike se bodo pričele oboroževati tudi na suhem in je za novo opremo vojske dovoljenih 80 milijonov dolarjev.

Kongres Hitlerjeve stranke se je začel v Nürnbergu. Kongresa se udeleži okoli 400.000 ljudi. Hitlerja so sprejeli s cesarskimi častmi in mu podarili neko Dürerjevo sliko.

Skoraj vsi tuji diplomati so odklonili povabilo k udeležbi na kongres Hitlerjeve stranke v Nürnbergu. Od devetih berlinskih veleposlaništev odpošljeta zastopnike v Nürnberg samo italijansko in turško poslaništvo. Tudi poslaništva Jugoslavije, Čehoslovaške, Avstrije, Poljske, Belgije in Holandske so odklonila povabilo.

Dr. Teodora Lessinga, znamenitega nemškega učenjaka in publicista, je hitlerjevski agent ustrelil v Marijanskih Laznih, skozi okno vile, v kateri je stanoval dr. Lessing po pobegu iz Nemčije.

Čehoslovaška Webra so nemški narodni socialisti kljub protestu švicarskega finančnega stražnika s silo uvedli s švicarskega ozemlja v Nemčijo. V Švici je nastalo vsled te nezaslišane kršitve švicarske meje silno ogorčenje.

Nemška narodno socialistična stranka na Čehoslovaškem bo najbrže razpuščena, ker to zahteva vsa javnost, ki je silno ogorčena nad umorom dr. Lessinga.

V Inomestu so hitlerjevci ob belem dnevu preoblečeni v uniforme pomožnih čet iz sodnih zaporov osvobodili svojega pri-staša Hoferja, ki je bil zaprt zaradi sodelovanja udeležbe atentata na dr. Steidla. Ječarija so hitlerjevci pobili na tla. Hitlerjevci so nato pobegnili v Italijo, iz katere se mislijo v letalu vrniti v Nemčijo.

Avstriji je dovoljeno povečanje vojske samo začasno, dokler trajajo sedanje izredne razmere.

Koncentracijske tabore za aretirane narodne socialiste namerava zgraditi avstrijska vlada.

Za avstrijskega poslanika v Rimu je imenovan štajerski glavar dr. Rintelen, ki je iz simpatij do hitlerjevcev izstopil iz Dollfussove vlade. Imenovan je bil, ker želi Mussolini, da je avstrijski poslanik v Rimu aktiven politik, da se bodo hitreje izpolnjevala navodila Mussolinija.

Hitlerjevska vlada je odredila, da se bolniki, ki ne zmorejo zdravniških stroškov, ne bodo več zdravili v bolnicah, če so neozdravljivo bolni. Samo v dveh dneh je bilo v Berlinu odpuščenih 400 takih bolnikov, največ jetičnih.

Irška republikanska armada je izdala proglaš, da definitivno stopi v opozicijo proti Valerini vladi in da je za proglašitev irske republike.

Svetovna trgovina je padla na 35% svojega stanja 1928. leta.

Nezaposlenost, kapitalizem in komunizem

O teh aktualnih in nad vse zanimivih vprašanjih je predaval na regionalni konferenci rotary klubov za Evropo, Afriko in Malo Azijo guverner jugoslovanskega rotary distrikta bivši finančni minister dr. Milan Stojadinović. Iz njegovega referata posnemamo:

Vse do leta 1929 ni bilo vprašanje brezposelnosti posebno aktualno. Od takrat pa se je začela brezposelnost širiti naravnost rapidno. V začetku leta 1931 je že 20 milijonov brezposelnih, v začetku leta 1932 že 25 in v začetku leta 1933 celo že 30 milijonov brezposelnih. Približno ena četrtnina vseh delavcev na svetu je danes brezposelna. Najbolj so zadete od brezposelnosti industrijske države. Združene države Sev. Amerike imajo 14, Nemčija 6, Anglija 2-9 milijonov brezposelnih. Te tri države imajo dve tretjini vseh brezposelnih na svetu. A tudi v drugih državah je pereč problem brezposelnosti. Italija jih ima 1.225.000, Avstrija 401.000, Francija 368.000, Češkoslovaška 300.000, Poljska 286.000 in Belgija 207.000. V nasprotju s temi že skoraj astronomskimi številkami pa je sovjetska Rusija brez brezposelnih. Razlika je očitna. Na eni strani milijoni ljudi, ki ne morejo najti dela, na drugi strani ogromna dežela, ki se razteza na dva kontinenta in ki ima 165 milijonov ljudi, a ki ne pozna brezposelnosti.

Ta razlika kar sama od sebe postavlja vprašanje, če ni morda kapitalistični sistem kriv brezposelnosti. Da na to vprašanje odgovorimo, je potrebno, da najprej ugotovimo vzroke, da je v kapitalističnih državah prišlo do brezposelnosti in vzroke, ki so povzročili, da v sovjetski Rusiji ni brezposelnih.

Vzroki brezposelnosti so številni, v glavnem pa je treba omeniti dva: **gospodarsko krizo in napredek tehnike**. Ne en ne drugi vzrok nista nič novega. Za periodične gospodarske krize se je znalo že v starem veku in sveto pismo nam govori o sedmih suhih in sedmih debelih letih. Tudi v novejši dobi so se gospodarske krize vedno ponavljale in ekonomisti so hoteli že matematično natančno ugotoviti, da se krize ponavljajo vsakih sedem let. Tudi napredki tehnike so že od nekdaj povzročali brezposelnost. Tako je bilo v XIX. stoletju z izumom pare, kot pogonske sile, kakor sta isto povzročila v XX. stoletju bencin in elektrika. Na dunajskem kongresu Mednarodne trgovinske zbornice je njen predsednik Fröhwein citiral neki stari nemški časopis iz leta 1793, ki je razpravljal o vprašanju, kako jemljejo stroji ljudem delo. Tudi v starih časih je tehnika povzročala brezposelnost.

Stranskega pomena je, če so vzroki brezposelnosti starejšega ali mlajšega izvora, glavno je, da ti razlogi v kapitalističnem gospodarstvu obstoje. Od časa do časa se porušijo ravnovesje med ponudbo in povpraševanjem in v tem je osnovni vzrok brezposelnosti.

Zakaj pa ni brezposelnosti v Rusiji? Največkrat se na to vprašanje odgovori z odgovorom, da prepričuje brezposelnost v Rusiji prisilno delo. Treba je zato najprej pogledati, kako je s tem prisilnim delom. Prisilno delo je bilo v sovjetski Rusiji v začetku vpeljano v prvi vrsti kot sredstvo proti buržuaziji, ki se je odtegovala javnemu in drugemu delu. Skoraj pa je sovjetje prisililo splošno pomanjkanje, da so prisilili na obvezno delo vse prebivalstvo, kakor je to določil ukaz iz l. 1920, ki pravi, da vsak državljani dolguje svoje delo državi, ki razpolaga z njim po svoji prosti volji. Z mobilizacijo delavcev se je ustvarila tedaj armada dela. Ta sredstva

pa niso dala zaželjenega rezultata. Istočasno so sovjeti po vaseh plenili žito v korist države. Kmet je odgovoril na te plenitve s pasivnim odporom in nastala je lakota. V tem hipu je Lenin proklamiral NEP, novo ekonomsko politiko in s tem kompromisom rešil situacijo. Dolžnost prisilnega dela je vsled nove gospodarske politike enako prenehala. V tem času se je začelo kmetstvo prebivalstvo naseljevati v mesta. Posledica tega je bila, da je bila ponudba dela večja, ko pa dejanska potreba. Brezposelnost se je začela tudi v Rusiji. Pozneje so se razmere zopet spremenile in vsled petletke je nastalo začetkom leta 1929 zopet pomanjkanje delavcev. Zopet se začena uvajati obvezno delo in industrijskemu delavstvu je odvzeta svoboda gibanja. Obenem se je začelo nabirati ljudi za kolhoz, katerim je enako primanjkovalo delavcev. Da bi se lažje dobilo dovolj potrebnih delavcev so odpravili sovjeti tudi brezposelne podpore, da s tem prisilijo ljudi, da sami iščejo delo. Nadalje morajo ljudje na prisilno delo tudi vsled kazni. Prisilno delo obstoji nadalje tudi v primeru elementarnih nezgod ali če oblast posameznike direktno pozove na prisilno delo.

Dejansko pa ne obstoji več v Rusiji obveznost dela in kdor ima dovolj tujih deviz, more udobno in dobro živeti, ne da bi mu bilo treba delati, ker se v nekaterih državnih prodajalnah prodaja za devize vse, kar človek potrebuje. Iz vsega tega sledi, da je v sovjetski Rusiji vpeljano obvezno delo le v tem smislu, da kdor ne dela, ne more nič zaslužiti in si torej tudi ne kupiti hrane, da pa ne obstoji uzakonjena dolžnost prisiljenega dela.

daj se je zemlja na novo delila in po starem pravilu, da se odsotnemu nikdar ne zgodi krivica, so kmetijski delavci po hiteli iz mest v svoje rodne vasi, da so bili poleg, ko se je delila zemlja. Po delitvi zemlje pa so se le redki vrnili v mesta, ker vodstva kolhozov niso hotela imeti kmetov, katerih rodbine bi se prehranjevale v kolhozih, kmetje sami pa bi imeli v mestih še poseben zaslužek. Industrializacija na eni ter kolektivizacija vasi na drugi strani sta preprečile brezposelnost v Rusiji, a mnogo je pripomoglo tudi brisanje brezposelnih podpor.

Sovjetska Rusija danes nima brezposelnih. Ali pa jih tudi ne bo imela?

Vse kaže, da tudi komunistični sistem ne more preprečiti brezposelnosti, kakor je ta tudi v sovjetski Rusiji že dejansko obstojala. V letih pred petletko se je brezposelnost tudi v Rusiji stalno večala, kakor kažejo naslednje številke.

Po uradnih podatkih sovjetskih borz za delo, je bilo brezposelnih v Rusiji:

l. 1924/5	848.000
l. 1925/6	1.017.000
l. 1926/7	1.353.000

»Eno najbolj mučnih dejstev v našem gospodarskem življenju«, je pisal narodni komisar Kujbišev v »Delavskih listih«, z dne 20. oktobra 1927, »je brezposelnost. Število brezposelnih delavcev v naših industrijskih podjetjih raste vsako leto, v resnici pa je število brezposelnih še večje, kakor ga izkazuje statistika.«

Kasneje je petletka in z njo zvezana industrializacija brezposelnost odpravila.

INKASO vsakovrstnih terjatev v vseh krajih Jugoslavije ter intervencije pri prisilnem izterjavanju oskrbuje **Dr. Gaj Emil** Ljubljana Cankarjevo nabr. 1 Telefon 29-71

Glavni vzrok, da je nastalo v Rusiji pomanjkanje delavcev je v **napreduku industrializacije**, ki bi se morala izvršiti po načrtu petletke. Po tem načrtu naj bi postala Rusija najbolj industrializirana država na svetu. V ta namen so se zgradile ogromne tvornice, elektrarne in sovjetska proizvodnja je rasla in se dvigala. Tako se je leta 1931 porabilo električnega toka za nad deset milijard kilovatnih ur, dočim leta 1913 le 1.945 milijonov kilovatnih ur. Avtomobilov so izdelali v Rusiji v l. 1931 nad 20.000, v letu 1913 le devet, traktorjev skoraj 40.000, pred vojno nič itd. Delež industrije v celotni proizvodnji je znašal leta 1931 68,2%, delež kmetijstva 31,8%, dočim je bilo razmerje v letu 1913 ravno nasprotno in je znašal delež industrije le 35%, delež kmetijstva pa 64,5 odstotkov. Pri tem pa se je kolektiviziralo še kmetijsko gospodarstvo, kar je še povečalo pomanjkanje delavcev. — Tako je bilo v odstotkih zaposleno prebivalstvo:

	v sovjetskih gospodarstvih	kolhozih	zasebnih gospodarstvih
1930	8-3	33-3	58-4
1931	16-5	46-8	36-7
1932	20-0	61-5	18-5

Kljub temu velikemu napredku industrije, pa je sovjetska Rusija danes še vedno **pretežno agrarna država**. Od njenih 165 milijonov prebivalcev jih živi še vedno 130 na deželi in še vedno živi v mestih samo 20,3 odstotkov prebivalstva. Večino delavstva tvorijo polproletarci, kmetje, ki odhajajo na sezonska dela v mesta in tvornice. Dotok tega delavstva v mesta pa se je zelo ustavil, ko so sovjeti ustanovljali kolektivna gospodarstva. Te

Toda brez pomoči tujega kapitala, ki je dobavljal ne samo stroje, temveč tudi inženirje, bi ta industrializacija že davno prenehala in s tem bi se tudi začela brezposelnost. Tudi sovjetski sistem ne obvaruje pred brezposelnostjo, tudi pod vlado kolektivizma je brezposelnost mogoča. Samo trenutno je, da je Rusija brez brezposelnega delavstva in to stanje je za Rusijo prav tako le konjunktorno, kakor je v kapitalističnih državah brezposelnost posledica narobe konjunkturo — krize.

Adria prašek je boljši

Mednarodni borzni indeks

Na evropskih borzah je bilo pretekli teden slabo razpoloženje, šele proti koncu tedna so se tečaji nekoliko dvignili, a ne v tej meri, da bi bili prejšnji padci čisto izravnani. Gibanje tečajev na svetovnih borzah v avgustu kaže ta tabela:

Konec	5. 8.	12. 8.	19. 8.	26. 8.
1927 = 100%				
	1933			
London	68.6	67.5	68.6	67.5
Pariz	66.7	66.8	66.3	66.0
Berlin	30.4	29.4	29.1	27.9
Bruselj	33.3	32.9	32.5	32.5
Amsterdam	34.7	34.7	34.4	34.0
Stockholm	11.3	11.3	11.2	11.1
Curij	47.5	47.8	47.8	48.9
Dunaj	32.6	32.4	32.2	32.4
Praga	56.0	56.2	57.1	57.8
New York	56.1	58.8	59.1	63.6

Na njujorški borzi so dosegli tečajni vrednostnih papirjev že skoraj julijsko višino.



Naš pravi domači izdelek

KAKO DELAJO RUSKE TVORNICE

V prvi polovici tekočega leta je Rusija producirala 33.000 traktorjev in 21.000 tovornih in osebnih avtomobilov. To je dosti več, kakor bi pričakovali po odgovorjajočih številkah lanskega leta. Od 1. januarja do 30. junija 1933 je izrabila stalnogradska traktorska tvornica 75% svoje kapacitete (ki je 50.000 traktorjev letno). Tovarna za traktorje v Harkovu pa je izrabila 50% kapacitete. Tovarna avtomobilov v Nižnem Novgorodu je delala letos dosti bolje, kakor kdaj od svoje ustanovitve. Vendar je dosegla produkcija v tem polletju samo 6.500 tovornih in 2.600 osebnih avtomobilov pri kapaciteti 140.000 avto letno.

Pomudbe, povpraševanja

Velike plasti »diorita« eruptivne mase so našli v raznih krajih občine Knin v Dalmaciji. Interesenti, ki bi hoteli to maso odkupiti, se naj obrnejo s svojimi ponudbami direktno na občino Knin.

Adria prašek je boljši

VPLIV KRIZE V ANGLEŠKIH KOLONIJAH

Angleški Sudan je zadela 1931. leta vsa teža ekonomske krize. Posebno občuten je bil zanj ob vse skozi dobrih letinah velik padec bombažne trgovine. Tudi produkcija gumija, drugega najvažnejšega produkta v Sudanu, je dobra. Vendar je bil eksport 1932. leta samo 19.452 ton (t. j. za 3.000 ton manjši, kakor ob rekordnem izvozu 1922. leta) in njegova vrednost samo 462.000 eg. funtov, medtem ko je bila 1930. leta vrednost 20.000 tonskega izvoza 980.000 eg. funtov. Eksport živine in ovac v Egipet, ki je (razen za bombaž in gumi) najvažnejši sudanski odjemalec, je dosegel 1932. leta samo 7.706 glav (1926. je bil 48.652). Zunanja trgovina je bila sicer leta 1932. (v skupni vrednosti 3.797.528 eg. f.) precej boljša kakor leta 1931 (1.733.759 eg. f.), toda to izboljšanje je rezultat skoraj edinole večjega bombažnega izvoza.

Že v 24 urah

barva, plesira in kmično snati obleke, klobuke itd. Škrobl in svetloilika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perle. **tovarna JOS. REICH** Poljanski nasip 4-6. Seleburgova ul. 8. Telefon št. 22-72.



Dr. Pirčeva sladna kava

je prvovrsten domač izdelek, s katerim pripravite zdravo, izdatno, redilno in ceneno pijačo za Vas in Vaše otroke.

Dr. Pirčeva sladna kava je prav prijetnega okusa in jo pijo odrasli kot otroci z užitkom.

Dvig hmelja

Pri pregledu hmeljskih cen v vseh značajnih starih desetletjih preseneca dejstvo, da so nastopale konjunkturalne menjave v razdaljam po deset let: 1893, 1903, 1913, 1923 in 1933. Vsa ta leta kažejo nenavadno visoke cene, posebno izrazni pa je primer z letom 1923. Krivulja cen je enaka. Obakrat je stara cena v začetku leta na 600 do 800 kc in porasla na 2000. Pac so pa dva vzroki različni. Konjunkturalna leta 1923/4 je bila posledica slabe letine (02.000 q proti 114.000 q leta 1922), sedanja konjunkturalna pa je posledica povečane porabe, ker je svetna Severna Amerika meča producente.

Kako učinkuje nastop Združenih držav Sev. Amerike, vidimo v trgovini hmelja posebno pri pregledu svetovne produkcije piva v letu 1932, ki je znašala približno 170.000.000 hl in potrebovala 1.000.000 stotov hmelja, sedanja ameriška produkcija 40 milijonov barel ali 48 milijonov hl pa zahteva približno 200.000 polstotov. Čeprav moramo upoštevati, da je že v času promocije ilegama proizvodnja zahtevala nekó količino hmelja, je vendar z veliko novo zahtevo hmelja nastala velika premanjitev med povpraševanjem in ponudbo. Kakšno vlogo bo imela Amerika kot tržišče piva oziroma hmelja v bodočnosti, se kaže šele, ko se ameriška produkcija hmelja prilagodi svojemu trgu.

Prav gotovo bo ameriška produkcija piva porabila vse, v februarju se znatne zaloge domačega hmelja in potrebovala še velik uvoz iz Evrope.

Po dosedanjih uvoznih številkah državnega urada v Washingtonu so USA uvozile do 30. marca pr. 12.000 polstotov hmelja. Največji kontingent, aprila in junija, pa izkazuje njujorska pristaniška statistika, ki se objavlja za vsak teden in kjer so na razpolago podatki za dobo od 26. januarja do 1. junija. Uvoz je v tem času znašal 4400 bal. Te bale so običajno do 250 kg in je torej Evropa uvozila v USA 10.000 stotov hmelja. Ta velika poraba blaga iz leta 1932, in starejših letnikov je skoraj popolnoma izpraznila srednjeevropsko pridelovalno ozemlje, in ta izpraznitev je edini vzrok, da so se cene hmelja dvignile za 150 do 200 odstotkov.

Prave ameriške potrebnosti za hmelj pa še ne moremo oceniti. Doslej še ne vemo ali bo ameriški potrošnik izbral boljša piva in tako zahteval še nadaljnji uvoz kvalitetnega hmelja. Tako ne vemo ničesar točnega niti za prihodnjo sezono. A kljub temu je znano, da so v pogodbah cene za letošnje blago znatno poskočile. Stare zaloge so izrpane. Razvoj cen na trgu novega blaga bo predvsem odvisen od letine. V srednji Evropi je ta povoljna, čeprav je hmelj zaradi hladnih vremen precej zaostal. Povsod se temeljito uničuje mrčes, ki se je pojavil, in posebno se bolj sistematično pobija peronospora, tako da s te strani ni velike nevarnosti.

Kakorkoli izpade letina, pa bo vendar treba računati s tem, da se cene občutno dvignejo v primeri s prejšnjimi leti, prav zbog tega, ker deluje pivovarniška industrija večine kupujočih držav z zelo pičilnimi zalozami. Značilno je, da so mnoge pivovarne, izkoriščujoč konjunkturo cen, prodale svoje ostajajoče zaloge letnikov 1931 in 1932.

NIZKE CENE AVTOMOBILOV V AVSTRIJI

Da ohranijo svojo likvidnost, so bila mnoga avstrijska podjetja primorana, da prodajo svoje avtomobile. Vsled tega se je ponudba zelo povečala, ne pa tudi povpraševanje. Manjši avtomobili so danes na prodaj že za 500 do 1500 šilingov, pa tudi veliki, dobro ohranjeni in izvrstne kakovosti se ponujajo po 2000 do 3000 šilingov. Tudi nove avtomobile morajo prodajati proti velikim popustom, če jih sploh hočejo prodati. Vsled tega je nastala splošna pocenitev avtomobilov v Avstriji.

»SLUŽBENI LIST«

kr. banske uprave Dravske banovine z dne 2. septembra objavlja med drugim: Kraljev odlok o otvoritvi srednjih šol v Ljubljani in Banjaluki. — Uredbo o izvozu pšenice. — Pravilnik za izvrševanje uredbe o izvozu pšenice. — Izvoz pšenice v Nemčijo. — Pravilnik o opravljanju lekarniškega državnega strokovnega izpita. — Objava o izpremembi v banovinskem svetu. — Objave banske uprave o pobiranju občinskih trošarin v letu 1933. — Razne objave sodišč in uradov ter druge objave.

Obiščite velesajem

KDO SKRBI ZA UZITNOST NAŠIH GLAVNIH ŽIVIL

Velika večina našega prebivalstva je prav malo poučena o tem, kdo skrbi za to, da so živila, ki jih pridobivamo od živali zdrava in zdravju neškodljiva. Že žival sama mora biti zdrava, da je sposobna za produkcijo živil. In ko se zakolje se zopet pregleda, ako je sposobna za hrano. In ako je žival zdrava, tedaj producira tudi zdravo mleko, zdrava jajca, zdrav med. Mnogo je še vedno ljudi, ki ne vedo, da je za te posle izbran veterinar, ki pozna organizem živali, ki pozna vse bolezni živali, posebno pa one, ki prehajajo direktno na ljudi, ki prihajajo z mesom na človeka, ki lahko povzročajo zastrupljenja z mesom, ki prehajajo z mlekom na človeka, ki nam kvarijo mleko, ki se prenašajo z jajci in nam okužujejo druge kokoši in ki se z medom prenašajo v zdrave panje pri zasilmem krmljenju čebel. Nešteto je takih možnosti, kjer se pojavlja nevarnost prenosa bolezni na ljudi in živali. Vse te možnosti mora poznati veterinar, ki mora s svojim znanjem in vestnim opravljanjem svojih dolžnosti čuvati nad ljudskim zdravjem, saj le on pozna živalski organizem, živalske bolezni in njih nevarnosti. On sam je vedno okrog živali in je sam v večini nevarnosti, da oboli na kakšni bolezni, ki jo lahko dobi pri živali. Kot tak pa mora tudi čuvati nad izdelovanjem in predelovanjem izdelkov iz živil. Vsak kmetovalec ga pozna in vsak obrtnik, ki se peča z izdelovanjem živil, ki izvirajo od živali. Na veterinarski razstavi v Ljubljani za časa letošnjega jesenskega velesajema od 2. do 11. septembra bodo obiskovalci imeli priliko videti, kakšne nevarnosti prete lahko ljudskemu organizmu s hrano, ki izvira od bolnih živali ali pa od slabih živali. Veterinarjev je danes malo, da bi zamogli to težko in odgovorno službo izvrševati brez sodelovanja publike. Vsled tega pa hočejo javnost tudi v tem oziru poučiti, da ji bo mogoče sodelovati. Znano je, da je mesna hrana najbolj razširjena in da je potrebna posebno ljudstvu, ki je napreženo v težko delo. In ravno z mesno hrano nam preti obilna nevarnost, na katere pa niti ne mislimo, ko jo zavzivamo, ker vemo, da skrbi veterinarski pregled za to, da dobimo le zdravo meso.

*

Permanentne legitimacije jesen. Ljubljanskega velesajema od 2. do 11. septembra. Uprava Ljubljanskega velesajema opozarja tem potom imetelje permanentnih legitimacij, da veljajo iste samo za osebo, na katere ime se glasi in da so neprenosne.

Železniške postajne blagajne legitimacij za obisk letošnjega jesenskega velesajema v Ljubljani ne bodo imele interesom na razpolago, kakor je bilo doslej običajno, ker generalna direkcija državnih železnic letos tega ni dovolila. Zato naj si legitimacijo za polovično voznino preskrbi vsak pravočasno še pred prihodom na postajo. — Legitimacije prodajajo biljetarne »Putnika«, vsi večji denarni zavodi, občinski in župni uradi, podružnice Kmetijske družbe. Pri nabavi legitimacije se plača 3 Din, ostanek 27 Din pri sejmjski blagajni ob vходу na velesajem. — Kjer legitimacij ni na razpolago, jih zahtevajte od urada velesajema v Ljubljani.

Plinska oprema stanovanja, bo prikazana v razstavi »Red in snaga k zdravju pomaga« na velesajemu od 2. do 11. septembra t. l. Zanimivo je, da imamo v Ljubljani vedno več stanovanj tako opremljenih s plinom. V pralnici, ki je navadno za več strank v hiši skupna, bo stal pralni aparat »Sigma«. Zaradi izredno velikih vrlin ga imenujejo šaljivo »planinski studentec«. Ker je likanje s plinom jako prikladno in poceni, bo razstavljenih tudi nekaj garnitur, od katerih bo ena v obratu. V spalnici stoji ličen radiator, ki ga greva plin. V kopalnici je instalirana avtomatična kopalna peč. Ta daje toplo vodo tudi v kuhinjo za pomivanje posode, na bide in umivalnikom za roke. Senzacija kuhinje pa je **plinsko ogrevani hladilnik.** Kakor se to paradoksnos sliši, je vendar ta hladilnik jako ekonomičen, ter porabi le za 60 dinarjev na mesec, če je neprestano v obratu.

Vinski in jestvinski oddelek na letošnjem jesenskem Ljubljanskem velesajemu od 2. do 11. septembra z avtomatom, toboganom, vrtiljaki, plesišči, godbami in drugimi atrakcijami bo nudil vsem gostom

dovolj zabave. Zabavišče bo izpopolnjeval varijete na prostem, brez posebne vstopnine za posetnike velesajema in dancin z družinskimi kabaretnimi programom. Točila se bodo domača prvovrstna vina, naša živilska obrt in industrija pa bosta poskrbeli za dobro podlago.

Sirarstvo na jesenskem velesajemu. Slovenija je z ozirom na svoje podnebje, zemljo in drugo ustvarjena, da postane tipično živinorejska pokrajina. Vsled tega ne smemo zamuditi nobene prilike, da opozorimo konzumenta na kakovost našega sira, producentom samim pa dati priliko,

Pregled državnega gospodarstva v proračunskem letu 1932/33. in do konca julija 1933.

I

Po proračunu splošne uprave

1. Izdatki so znašali do konca julija leta 1933., to je za 15 mesecev proračunskega leta 1932/33. 6.541.100.037 Din ali 86,35% po proračunu predvidenih. V juliju je bilo še izdatkov 62,18 milijonov, da so vsi izdatki po lanskem proračunu znašali 6603,2 milijonov ali 87,27% od proračunanih. Od vse te vsote je izdano za osebne izdatke 3788,6, za materialne izdatke pa 2815,5 milijonov dinarjev. Iz prihrankov se bodo vršila izplačila še do konca avgusta, a le izplačila, ki so bila pravilno angažirana.

2. Dohodki so znašali v 15 mesecih lanskega proračunskega leta 6095 milijonov ali 80,46% od proračunanih. V juliju je bilo dohodkov še za 14,8 milijonov. Od te vsote pa je treba odbiti 3,5 milijonov, kolikor je znašal primanjkljaj pri aktivnih drž. podjetjih.

Če se primerja skupna vsota izdatkov v 16 mesecih proračunskega leta (6603 milijonov) s skupno vsoto dohodkov (6106 milijonov), potem se dobi primanjkljaj v višini 496,9 milijonov. Ta primanjkljaj je bil deloma pokrit iz fonda za vojno odškodnino, deloma pa z dohodki uradniškega penzijskega fonda, in sicer kakor to dovoljujejo zakoniti predpisi. Zato se vsa ta vsota ne more smatrati kot proračunski primanjkljaj.

da tekmujejo med seboj v plemeniti tekmi, kdo je ustvaril več in boljše. To nalogo vrše prav vzorno mlekarstva razstava na jesenskem velesajemu v Ljubljani, ki se vrše vsakih par let in tudi letošnje jesen. Ne zamudite prilike obiskati letošnje jeseni Ljubljanski velesajem od 2. do 11. septembra, kjer se boste lahko pričali o napredku našega sirarstva.

Policijska ura na vinskem prostoru je senskega Ljubljanskega velesajema od 2. do 11. septembra bo dnevno do 2. ure zjutraj, v »dancingu« pa do 3. ure zjutraj. Upamo, da bo s tem ustrezno obiskovalcem velesajema oziroma vinskega prostora in prosimo tem potom občinstvo, da takrat zapusti sejemski prostor, ker bi bili v slučaju event. prekočenja policijske ur lastniki vinotočev policijsko kaznovani.

Po proračunu drž. podjetij

1. Državna podjetja so imela do 30. junija 1933. 3.450.358.812 Din izdatkov ali 92,06% od po proračunu predvidenih. V juliju so znašali izdatki drž. podjetij še 41,5 milijonov Din, da se vsota vseh izdatkov poviša na 3491,9 milijonov od proračunane 3748 milijonov. Doseženi prihranki znaša torej 256,1 milijonov.

2. Dohodki drž. podjetij so znašali do konca junija 3393,8. V juliju pa še 1,4 milijonov Din, ker pa je imela Direkcija rečne plovbe 1,1 milijon manj dohodkov, so znašali vsi dohodki v juliju le 0,3 milijonov. Do konca julija so torej znašali vsi dohodki drž. podjetij 3394,2 milijonov ali 75,41% od proračunanih. Primanjkljaj znaša torej 97,6 milijonov.

Aktivna državna podjetja so imela do konca julija 221 milijonov več dohodkov ko izdatkov, pasivna pa primanjkljaja 315,2 milijonov, in sicer: železnice 280,2, rečna plovba 22,7 in gozdno ministrstvo 22,7 milijonov.

Na račun izkazanega prihranka po proračunu drž. uprave do konca julija proračunskega leta 1932/33. v višini 971,8 milijonov, se mora izplačati še 186,4 milijonov že likvidiranih, a še ne izplačanih računov. Tu pa niso vštetí neizplačani računski samoupravnih teles, in sicer železnice (270), rečne plovbe (46) in gozdnega ministrstva (50,3 mil. Din). Vsota 186,4 mil. pa je bila v avgustu izplačana, in torej ni ostalo po proračunu javne uprave nobenih dolgov.

Pregled državnih izdatkov v I. tromesečju 1933/34.

Izdatki	Po proračunu predvideno			Izdano v prorač. l. 1933/34			Izdano letos v primeri z lani		
	prorač. l. 1932/33	Izdano v aprilu - juniju 1932	Izdano v %	prorač. l. 1933/34	Izdano v aprilu - juniju 1933	Izdano v %	več	manj	v %
Vrhovna davčna uprava	49,7	49,7	99,99	50,5	51,4	101,83	1,6	-	+ 1,84
Pokojnine in invalidnine	291,0	334,1	114,81	305,2	357,9	117,27	23,8	-	+ 2,46
Državni dolgovi	519,5	305,2	58,74	394,0	14,3	3,68	159,8	-	- 21,86
Pravosodno ministrtvo	129,9	97,9	75,39	11,5	88,2	73,83	-	9,7	1,56
Prosvetno ministrtvo	274,7	253,9	92,44	26,0	238,7	91,13	-	15,1	2,31
Zunanje ministrtvo	45,9	31,6	68,89	40,3	30,5	75,54	-	1,1	+ 6,75
Notranje ministrtvo	189,8	170,6	89,90	183,6	167,2	91,11	-	3,4	+ 1,31
Finančno ministrtvo	106,0	87,7	82,74	101,0	87,8	86,87	0,8	-	+ 4,13
Vojno ministrtvo	710,7	516,9	72,73	666,7	341,9	51,28	-	175,0	- 21,45
Gradbeno ministrtvo	65,9	17,4	26,51	54,8	20,9	38,21	3,4	-	+ 11,70
Prosvetno ministrtvo	41,9	20,3	48,50	50,8	8,3	16,49	-	11,9	- 32,01
Kmetijsko ministrtvo	18,3	10,2	56,25	21,8	9,1	42,01	-	1,0	- 14,24
Trgovin.-ko ministrtvo	16,9	13,9	82,49	15,1	11,6	77,05	-	2,2	- 5,14
Ministrtvo za soc. politiko in nar. zdravje	53,4	35,6	66,74	50,7	33,5	66,16	-	2,0	- 0,58
Ministr. telesne vzgoje	3,9	0,5	14,94	4,9	0,5	11,79	-	-	- 3,15
Prorač. rezervni kredit	10,0	1,4	14,14	8,3	0,6	8,10	0,2	-	+ 8,96
Skupaj	2.525,0	1.946,6	77,09	2.329,9	1.594,3	68,43	29,3	381,6	- 8,66

Pregled državnih dohodkov v I. tromesečju prorač. l. 1933/34.

(Vse številke v milijonih Din)

Dohodki	Proračunski l. 1932/33			Proračunski l. 1933/34			Doseženo v I. 1933 v primeri z lani		
	Proračunski l. 1932/33	Doseženo v %	Doseženo v %	Proračunski l. 1933/34	Doseženo v %	Doseženo v %	več	manj	v %
Neposredni davki:									
Splošni neposr. davki	436,6	30,21	69,19	453,3	347,6	76,68	45,4	-	+ 7,49
Posebni davki	101,0	73,8	73,12	124,3	142,4	114,66	88,5	-	+ 41,44
Davčni zaostanki	16,6	14,1	84,82	25,0	22,4	89,64	8,2	-	+ 4,82
Posredni davki:									
Trošarina	285,0	263,1	92,31	290,0	180,7	62,34	-	82,3	- 29,97
Takse	410,0	237,3	57,90	410,0	233,4	56,94	-	13,9	- 3,41
Carina	366,6	234,0	63,82	260,0	193,9	74,58	-	40,1	+ 10,76
Monopoli (višek dohod.)	603,6	471,9	78,17	535,5	506,1	94,51	34,2	-	+ 16,34
Razni manjši dohodki	54,3	24,3	44,75	53,3	21,6	40,58	-	2,6	- 4,17
Drž. podjetja (višek doh.)									
Prosvetno ministrtvo	2,8	4,5	161,53	3,9	0,8	22,13	-	3,6	- 139,40
Finančno	7,2	-	-	5,5	2,2	40,37	2,2	-	+ 40,37
Prom. in pošta	185,5	69,5	37,46	128,2	183,7	143,25	114,2	-	+ 105,79
Trg. (Drž. Hip. b.)	11,4	-	-	12,5	-	-	-	-	-
Gozdno	46,8	12,0	27,48	28,0	1,4	5,20	-	10,6	+ 22,28
V vsem	2.525,0	1.707,0	67,60	2.329,9	1.826,6	78,40	272,0	153,3	+ 10,80

Dr. Ivan Švegel, minister in poslanik v p.:

Vtisi iz Južne Amerike II.

O Braziliji, pri vladi katere nisem bil akreditiran, ne morem mnogo poročati. Potoval sem le skozi njo in sem jo zato videl le bežno. V Brazilijo sem potoval tri dni v letalu in z menoj je bil g. Will Rogers, ameriški filmski igralec in pisec. V svojih rednih in duhovitih dopisih o dnevnih dogodkih, ki jih pošilja ameriškim listom, se podpisuje kot »Selfappointed adviser to the President« to je »samooimenovani predsednikov svetovalec«; svojo hišo v Ameriki pa je imenoval »hiša, ki so jo zgradili dovtipci«. Pred tem potovanjem ni bil nikdar v Rio de Janeiro in se je zato hotel izkrcati. Ko pa smo leteli mimo »Sladkorne glave«, ki se dviga v zavilu in to tako blizu, da smo mislili, da se zaletimo v pečino, in ko smo preleteli mesto in se spustili v pristanišče na vodo, je dejal, da je že vse najvažnejše videl ter nadaljeval pot v Ameriko v drugem letalu, ki ga je že čakalo. Jaz sem videl drugi dan srebrni lik »Zepelina«, ki se je za pol ure spustil nad mesto in se potem takoj vrnil v Evropo.

Nato sem odpotoval v Sao Paulo, kjer me je prisrčno pozdravilo mnogo mojih rojakov, ki žive v tem krasnem mestu. Naših ljudi je v Braziliji okoli 50.000 in njihov položaj je posebno težaven, ker nimamo v tej državi niti diplomatskega zastopstva niti konzulata. Ko sem prišel sem, so bile razmere več kot nenormalne. Baš takrat se je nehala državljanska vojna, ki je trajala več mesecev. Končala se je v tej najmočnejši in najbogatejši provinci Brazilije s porazom revolucionarjev. Predsednik republike je zmagal s pomočjo zveste vojske in pa uspešne blokade pristanišča Santos, ki je središče trgovine s kavo.

Več ko 70% vsega brazilskega izvoza odpade na kavo. Leta 1932 je padel izvoz kave na eno tretjino in čeprav je bilo uničenih 12 milijonov vreč kave, je vendar še ostalo v notranjosti province Sao Paulo

polno neprodane kave. Za leto 1933 pa računajo z zelo dobro žetvijo kave, da zaenkrat ni nobenega upanja, da bi se gospodarski položaj v Braziliji zboljšal. Težavni položaj Brazilije se vidi tudi iz tega, da je Brazilija že proglasila splošen moratorij.

Od vseh južno-ameriških držav je najbolj težko zadeta tako v gospodarskem kot političnem pogledu Chile. V proračunu te države človek zaman išče postavk za izplačilo in amortizacijo tujih posojil, s katerimi so pred leti to državo tako radodarno in lahkomišelnost obsipali ameriški kapitalisti, ki morajo sedaj kljub lastnim in izgubam svojih klientov slišati še težke očitke o korupciji, izkoriščanju in razsipnosti. Debatte v ameriškem senatu so teh očitkov vedno polne. Vsled nemške konkurence z umetnimi nitrati ter vsled hiperkapitalizacije in predrage produkcije je padel izvoz solitra, glavnega čilskega izvoznega predmeta, kontroliranega po družbi »Cosach«, kakor se imenuje trust, ki so ga ameriški kapitalisti ustanovili pred dvema leti, za celih 60 odstotkov. V isti meri je nazadoval tudi izvoz bakra in sicer zaradi katastrofalnega padca cen sirovin po vsem svetu. V teh dogodkih in v obupanju naroda vsled slabega postopanja njegovih voditeljev v dobi konjunkturo so indirektni vzroki neprestanih revolucij, ki so pretresale Chile v letih 1931 in 1932. Vzroke za te revolucije so nekateri iskali v komunistični propagandi, a so bili le v obupnem gospodarskem položaju države.

Ko sem leta 1931 prišel v Buenos Aires, je živel v istem hotelu ko jaz kot emigrant bivši čilenski predsednik Alessandri. Kmalu nato sem imel priliko, da pozdravim v hotelu tudi njegovega naslednika Ibaneza, ki je bežal v Evropo in ki sem ga leta 1932 zopet srečal, ko se je vračal v Chile, kjer se je med tem politični položaj spremenil. Dva tedna pred tem sem se pogovarjal v Mendoci, na argentinski strani And z malo časa prej vrženim predsednikom Montero. Tudi jaz sem bil tedaj nakrat odpoklican in on zopet zru-

šen, da mu nisem mogel izročiti niti svojih akreditivov. Tem bolj prisrčno in brez ceremonij sem mogel stisniti roko visoko naobraženemu patriotu, ki je z lepimi besedami govoril o položaju v njemu dragi domovini. Jasno je presojal položaj, kateremu pa vseeno ni bil dorastel, ker v časih, kakor so današnji, ne pomeni znanje dosti ali nič, dočim akcija vse. Danes vlada zopet gospod Alessandri v Santiagu kot predsednik, salitrška družba »Cosach« je zopet razpuščena in znova se vračajo v deželi na staro in ceneno produkcijo z majhnimi »shank«-i, kar je na vse zadnje tudi narodno gospodarsko boljše, ker je zaposlenih na ta način več ljudi in s tem pobija brezposelnost. Upajo, da bodo na ta način mogli po nižjih cenah prodati in izvoziti vse, kar bodo izdelali in čeprav ves svet izvaja pod različnimi imeni dumping. Mesto dragih avtomobilov se zopet uporabljajo stare kočije, za katere ni treba uvažati bencina. Mnogo ljudi je zopet začelo izpirati zlato na primitiven način in si s tem vsaj na skromen način služi svoj kruh. Velika posestva se parcelirajo in dosedaj neproduktivna zemljišča se dele med ljudi, da bi se tem več ljudi zaposlilo v kmetijstvu in s tem zmanjšala brezposelnost. Organizacija proizvodnje z ozirom na sposobnost zemlje, politika trgovinskih pogodb, ki bi dvignile izvoz, politična decentralizacija v svrhu zmanjšanja upravnih stroškov, brezobzirno pobijanje korupcije, odprava nepotrebnih uradov, znižanje plač, zboljšanje šolstva, to je samo nekaj glavnih programatičnih točk, na podlagi katerih so začeli v Chile z obnovo na političnem, gospodarskem in kulturnem polju.

Dokler sem bil v Buenos Airesu se je moglo priti v Santiago de Chile samo z letalom ali na oslu, ker je bil ustavljen na znameniti železnici čez Ande vsled pomanjkanja blaga za prevoz vsak promet. Blaga pa ni bilo za prevoz, ker je nastala med Argentino in Chile carinska vojna. Da bi videl kaj več, sem potoval v Chile iz Mendoce čez prelaz Espallata in sicer po isti poti, po kateri so pred sto letj maršira-

li vojaki gen. San Martina, katerim so svobodoljubni ideali dali nezlomljivo moč in energijo. Bilo je v zimi, ko sem potoval in snega je bilo toliko, da se pot ni več videla; sneg pa je bil tako mehak, da ni vzdržal osla z jezdecem. Potem ko so živali nešteto krat padle, smo sklenili, da gremo raje peš, kakor pa da obležimo v kakšnem prepadu. Enkrat je padla neka oslica v prepad in potrebovali smo celo uro, predno smo jo izvlekli. Zopet drugič ni hotela neka druga oslica, ki je nosila prtljago, da se premakne z mesta. Ne udarci ne nič ni pomagalo. Ni nam preostalo nič drugega, kakor da smo jo raztovorili in pustili v puščavi. Indijanec je dejal, da bomo našli oslco, če se vrnemo čez dva dni, na istem mestu. Tako smo potovali dva dni in skoraj brez hrane, ker sem mislil, da bo potovanje trajalo manj časa in se zato tudi premalo založil s hrano. V nižjih predelih smo nalezeli na noje, kasneje tudi na divje lame in ko smo se približali prelazu čez Kordiljere so v senci Akonkague nad nami krožili kondori. Pot je postajala vedno bolj težavna v redkem zraku, zlasti pa nas je mučila žeja. Neprestano sem jedel sneg in nisem vprašal, če je to dobro ali ne. Naenkrat pogledam v zrak in zagledam nad nami orjaški križ, ki se dviga iz snega in roko, ki se dviga v zrak. V tem hipu zakliče Indijanec: El Christo de los Andos! Kristus And! Prišli smo do znamenitega orjaškega Kristusovega kipa, ki so ga postavile argentinske in čilenske žene v začetku tega stoletja v višini 4000 metrov v spomin na preprečeno vojno med Argentino in Chile in kot večni znak miru med obema republikama. A sedaj sta obe republiki vendarle v vojni, čeprav samo v carinski vojni. Baš pod tem kipom, tisoč metrov nižje, je železniški tunel, skozi katerega ne vozijo več vlaki, ker je zaprt na obeh straneh. Takoj pri kipu je bila majhna kočja, zgrajena iz lave, a v kočjo nismo mogli, ker je bila polna zmrznjenega snega. Pihal je ledeno mrzel veter, da sem komaj fotografiral spomenik in svoja dva sopotnika. (Konec prih.)

XV. POROČILO HMEJARSKEGA DRUŠTVA ZA SLOVENIJO

Zalec v Sav. dol., dne 31. VIII. 1933.

Od našega zadnjega poročila so se pri živahnem povpraševanju cene za hmelj dnevno dvigale. Včeraj se je plačalo za 1 kg Din 85— do 95—.

Hmeljarji pa čakajo s prodajo, ker upajo še na zboljšanje cen.

Društveno vodstvo.

DOGOVOR RUMUNIJE Z I. G. FARBEN

Med rumunsko vlado in I. G. Farbenindustrijo je prišlo do sporazuma, po katerem bo uvozila Rumunija nemškega kompenzacijskega blaga za 544 milijonov lejev, v Nemčijo pa izvozila agrarnih pridelkov za 680 milijonov lejev. Deset tisoč vagonov rumunskih produktov bo Farben izvozila za ceno, ki bo deset odstotkov nad svetovno pariteto.

Skladiščnik, prvovrstno trgoško izvežban, sposoben tudi kot delovodja, elektrik in klefar, išče kakršnekoli zaposlitve. / Cenj. dopise na uravo Trgovskega lista, Ljubljana

ODPRAVA DEVIZNIH OMEJITEV V AVSTRIJI

V zvezi z avstrijskim notranjim posojilom bo v septembru ali oktobru storjen v Avstriji nov korak za povratek k normalnim deviznim razmeram. Izdana bo splošna devizna amnestija, ki bo omogočala opustitev cele vrste naredb, ki so bile izdane od oktobra 1931. do januarja 1932. Prosta prodaja in nakup deviz bo začasno še pridržan Dunajskemu žiro in blagajniškemu društvu, ki bo nekaj zasebni klirinški zavod. Ščasoma se bo pa poskušalo trgovino s tujimi plačili zopet napotiti na borzo. Oficialni uradi se že deloma poslužujejo tečajev zasebnega klirringa in njegova uporaba se bo še razširila. Ni pa še pričakovati, da bi kmalu prišlo do valutne reforme.

NAZADOVANJE IRSKEGA IZVOZA V ANGLIJO

Irska zunanja trgovina z Anglijo je, po podatkih irske vlade, nazadovala v prvih sedmih mesecih letošnjega leta v primeri z lanskimi za 6 in pol milijonov funtov.

NEMČIJA OHRANI ZLATO VELJAVO

Dr. Schacht je izjavil novinarjem z ozirom na vesti, da bo Nemčija opustila zlato veljavo, med drugim to-le: »Splošno je znano, da sem pristaž zlatega standarta. Nemčija nima nobene potrebe, da bi opustila zlato veljavo. Valutna dumping-politika nekaterih narodov na svetovnem trgu ne more preprečiti, da se bodo v teh državah dvignile v kratkem cene in mezde. Za mene ni nobenega dvoma, da bosta morale Anglija in Amerika, glavni državi valutnega dumpinga, pozneje sedanje trenutne gospodarske prednosti kompenzirati z meznimi boji. Ne poskušamo gospodarske stagnacije pretrgati z umetnimi valutnimi dumpingi. Naše prizadevanje je, da z varčevanjem in poenostavljenjem življenjskega standarta prebrodimo krizo.«

Razno

125 sodov zlata v vrednosti 210 milijonov frankov je pripeljal parnik »Olimpic« iz Amerike za Francosko banko.

Hotel Imperial, največji hotel v Karlovih Varih, je prišel v denarne stiske in skuša doseči moratorij za večje obveznosti.

Nad 100.000 konfekcijskih delavcev je v Chicagu pričelo stavkati.

Na norveški križarki »Torteshjöld« je eksplodirala 12 centimetrska granata. En oficir in dva vojaka sta bila raztrgana na kose, trije mornarji pa so bili težko ranjeni.

Na mostu blizu Tucumarija v New Mexicu je padel cel luksuzni vlak, obstoječ iz lokomotive in sedem vagonov, v vodo. Boje se, da je vseh 43 potnikov utonilo.

Nemški državni primanjkljaj je znašal z lanskoletnim koncem julija 1.619 milijonov mark.

PORAST JAPONSKE ZUNANJE TRGOVINE

Pred petimi leti je izvozila Britanska osemkrat več rajona kakor Japonska. Leta 1932. pa je Japonska izvozila že trikrat več kakor Britanska. Produkcija rajona (tkanine) se je v tem času v Japonski povečala trinajstkrat. Japonski izvoz bombaža se je v zadnjih osemnajstih mesecih potrojil. Zunanja trgovina vobče se je podvojila. Od devetega mesta med producenti gotovih izdelkov je prišla na četrto.

Kupujte domače proizvode!

Vanilin sladkor
in
Prašek za pecivo:



Adria

Za naš 1 DINAR

TRGOVCI, forsirajte naše domače proizvode, mi jamčimo za najboljšo kakovost istih.

Brzjavni:
Krispercoloniale Ljubljana
Telefon št. 2263

Ant. Krisper Coloniale

Lastnik:
Josip Verlič

Veletrgovina kolonijalne robe. Veleprazarna kave. Mlini za dišave

LJUBLJANA
DUNAJSKA CESTA 33

Zaloga špirita, raznega žganja in konjaka. Mineralne vode

Točna postrežba — Ceniki na razpologo
Ustanovljeno leta 1840

KLIFETE
vseh vrst po fotografijah ali risbah
Izvešuje najsolidnejše

KLIFARNA ST-DEU
LJUBLJANA-DALMATINOVA 13

Motvoz Grosuplje

domać slovenski izdelek — Svoji k svojim!



Tovarna motvoza in vrvarna d. d. Grosuplje pri Ljubljani

Da vse naše vloge in obveze jamči s vsem premoženjem in vso davčno močjo **Dravska banovina**

KDOR VARČUJE SIVIH LAS SE OBVARUJE

HRANILNICA DRAVSKE BANOVINE
LJUBLJANA
MARIBOR
CELJE

Doljšanje pomeni uspeh!

Mnogo rajše...
kakor **čisto mleko,**
pije deca



Kathreiner Kneippovo sladno kavo s Pravim „Franckovim“ dodatkom.
Zdravo, hranljivo in prijetno!

Kastelic in drug
trgovina s papirjem na veliko
Ljubljana
Aleksandrova cesta 9, pritličje levo
Glavno zastopstvo za Dravsko banovino:
Združenih papirnic Vevče, Goričane in Medvode d. d. v Ljubljani, Sladkogorske tovarne papirja in lepenke dr. z o. z., Sladki vrh in konfekcijske tovarne „Kuverta“ d. z o. z. v Ljubljani.

Trgovci in industriji!
Trgovski list
se priporoča za inseriranje!

● V Ljubljani stanujete
● najboljše in najcenejše v

Grand Hotelu „Union“

Miklošičeva cesta 1, v centru mesta, nedaleč od glavnega kolodvora

Cene hotelskim sobam so se **znatno znižale (od 18 do 30%)**

Moderno opremljena s obas tekočo gorko in mrzlo vodo stane sedaj samo od **Din 30-50 dalje**

Pri daljšem bivanju in za skupine še posebni popust. Najzornejša in najvestnejša postrežba. Lastni avtobus na kolodvoru. Hotel ima 90 moderno opremljenih sob s tekočo gorko in hladno vodo, centralno kurjavo, svetlobne signale, dvigala in druge udobnosti. — Kavarna „Union“ je znana kot najboljša kavarna mesta.

J. HLEBŠ, LJUBLJANA
DRUŽBA Z O. Z.
CANKARJEVO N. 21 — MESTNI TRG 19
Sobo-črkoslikarstvo in pleskarstvo
Vsa dela izvršuje z najmodernejšimi vzorci, točno po naročilu, solidno in pod garancijo. — Telefon 30-70.



„KVERTA“
D. Z. O. Z.
LJUBLJANA
Karlovška c. 2 Vožarski pot 1
TVORNICA KVERT IN KONFEKCIJA PAPIRJA

- Pleskarsko in sobo-slikarsko delo
- izvršuje po najugodnejših pogojih

Ivan Genussi
Ljubljana
Igriška ulica šte. 10
Telefon 22-67

Mercina in drug
trgovina s papirjem na veliko

Glavno zastopstvo in samoprodaja za Slovenijo vseh izdelkov tovarne za dokumentni in kartni papir

Bratje Piatnik, Radeče
Ljubljana, Kolodvorska ul. 3

TISKARNA MERKUR, LJUBLJANA

Tiska knjige, časopise, tabele, naročilnice, plakate, lepake, cenike, vizitke itd. Vse tiskovine dobavlja hitro in po zmernih cenah



Gregorčičeva 23

Račun poštne hranilnice št. 13.108. Telefon 25-52
Lastna knjigoveznica